Harmaan talouden selvitysyksikkö
Verohallinto
PL 325
00052 VERO

LAUSUNTO

Eduskunta
Tarkastusvaliokunta

26.9.2017

Asia

Eduskunnan tarkastusvaliokunta käsittelee Hallituksen vuosikertomusta 2016 sekä Hallituksen esitystä eduskunnalle valtion talousarvioksi 2018.

Tarkastusvaliokunta on pyytänyt Harmaan talouden selvitysyksiköltä lausuntoa Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelman hankkeista:

- 3.1 Viranomaisten toimivaltuuksien ja tietojenvaihtosäännöksien kehittäminen
- 2.1 Harmaan talouden ja talousrikollisuuden tilannekuvatoiminto
- Erikseen on pyydetty lausuntoa rakennusalalle toteutettujen lainsäädäntömuutoksien vaikuttavuudesta.

Harmaan talouden selvitysyksikköä esittää lausuntonaan seuraavaa:

- Toimenpideohjelman hanke ”Viranomaisten toimivaltuuksien ja tietojenvaihtosäännöksien kehittäminen” on edennyt useisiin tietojensaantioikeuksia koskeviin lakimuutoksiin ja selvityksiin.

- Velvoitteidenhoitoselvitys-palvelu on laajentunut uusiin käyttötarkoituksiin. Saatavuutta ja samalla palvelun kysyntää on lisännyt automatisointi, joka on toteutettu VTPR -rajapinnan (viranomaistietopalvelurajapinta) käyttöä laajentamalla.

- Eduskunnassa käsiteltävänä oleva alkoholilaki (HE 100/2017) voi heikentää anniskelulupaviranomaisen mahdollisuuksia torjua harmaata taloutta ja talousrikollisuutta harmaan talouden torjunnan kannalta keskeisellä majoitus- ja ravitsemistoimialalla. Lausunto sisältää muutosehdotukset.

- Toimenpideohjelman hanke ”Harmaan talouden ja talousrikollisuuden tilannekuvatoiminto” on edennyt toteutusvaiheeseen. Viranomaiset ovat organisoituneet toimituskunnaksi ja tilannekuvan sisältö on määritelty aloitusvaiheessa. Tilannekuva tullaan julkaisemaan www.tilannekuvatoiminto.fi sivustolla, jonka toteutus on käynnissä.

- Rakentamisen toimialalle on kohdistettu viime vuosina useampia harmaan talouden torjuntaa tehostavia lainsäädäntömuutoksia; käännetty arvonlisävero, veronumeroiden käyttöönotto sekä laajennettu ilmoitusvelvollisuus. Rakennusalan lainsäädäntömuutokset ovat lisänneet verotuottoa ja yrityksien omaa ilmoittamista verotusta varten. Kaikki toteutetut rakennusalan uudistukset kasvattivat rakennustoimialan palkkasummaa yhteensä noin 300 miljoonaa euroa ja verotuottoa noin 100 miljoonaa euroa vuonna 2015.

Perustelut

1. Viranomaisten toimivaltuuksien ja tietojenvaihtosäännöksien kehittäminen

Toimenpideohjelman hankkeen ”Viranomaisten toimivaltuuksien ja tietojenvaihtosäännöksien kehittäminen” arvioitu valmiusaste on 25.9.2016 n. 40 %.

Toimenpideohjelman hanke jatkuu vuoteen 2020 saakka.

Toteutetut lainsäädäntömuutokset

Vuonna 2016 laajennettiin eri viranomaisten velvoitteidenhoitoselvitysten käyttöalaa koskemaan kuluttajaluottojen sekä eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnin valvonnassa (HE 77/2016), työsuojeluhallinnon tehtävissä tilaajavastuulain, ulkomaalaisvalvonnan ja työsuhteen vähimmäisehtojen valvonnassa (HE 114/2016), julkisten hankintojen tekemisessä (HE 108/2016) sekä palkkaturvan tehtävissä (HE 196/2016). Samalla näiden tehtävien tietojensaantioikeuksia laajennettiin.

Vuonna 2017 laajennettiin velvoitteidenhoitoselvitysten käyttöalaa koskemaan kaikkia liikennelupaviranomaisen lupa- ja valvontatehtäviä (HE 161/2016). Rahanpesun- ja terrorismin rahoittamisen torjuntaa koskevassa lakipaketissa (HE 228/2016) laajennettiin Aluehallintoviraston lupayksikön tietojensaantioikeuksia sekä mahdollisuutta käyttää velvoitteidenhoitoselvityksiä yrityspalveluja tuottavien yritysten, rahanvaihtoa harjoittavien yritysten sekä kiinteistönvälittäjien valvonnassa.

Vireillä olevat lainsäädäntömuutokset:

Valtiovarainministeriössä on vireillä lakiesitys veronkannon ja verotuksen toimittamisesta. Tarkoituksena on, että korruptioon liittyvien rikosten paljastamisen ja selvittämisen edistämiseksi mahdollistetaan Verohallinnon oikeus antaa omasta aloitteesta verotustietoja verovelvollista koskevine tunnistetietoineen esitutkintaviranomaiselle. Esityksen mukaan tietoja voitaisiin antaa verovalvonnan yhteydessä tehdyistä havainnoista, joiden voidaan epäillä liittyvän eräisiin virka- ja lahjusrikoksiin tai luottamusaseman väärinkäyttöön. Lait ovat tarkoitettu tulemaan voimaan 1.5.2018.

Valtiovarainministeriössä sekä sosiaali- ja terveysministeriössä on ns. ”sote - lakipakettiin” liittyen vireillä yksityistä sosiaali- ja terveyspalveluita koskevaa lainsäädäntövalmis-

telua, jossa toimialan yrityksien rekisteröinnin edellytykseksi on tulossa julkisoikeudellisten velvoitteiden hoitaminen. Rekisteriviranomaisena toimivalle Aluehallintovirastolle on tarkoitus säätää tietojensaantioikeudet salassa pidettäviin viranomaistietoihin ja julkista tehtävää hoitavan tietoihin sekä mahdollistaa velvoitteidenhoitoselvityspalvelun käyttäminen.

Eduskunnassa on käsittelyssä hallituksen esitys matkapalveluita tarjoavista yrityksistä (HE 105/2017).[1] Lakiesityksen mukaan mm. yrityksien rekisteröinnin edellytykseksi on tulossa julkisoikeudellisten velvoitteiden hoitaminen. Rekisteriviranomaisena toimivalle Kilpailu- ja kuluttajaviranomaiselle esitetään säädettäväksi tietojensaantioikeudet salassa pidettäviin viranomaistietoihin ja julkista tehtävää hoitavan tietoihin sekä mahdollistetaan velvoitteidenhoitoselvityksien käyttäminen. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2018.

Eduskunnassa on käsittelyssä alkoholilainsäädäntöä koskeva hallituksen esitys (HE 100/2017[2]). Selvitysyksikkö kiinnittää tarkastusvaliokunnan huomion siihen, että HE:n mukaan anniskeluluvan edellytyksiä esitetään muutettavaksi. Käytännössä muutos voi heikentää anniskelulupaviranomaisen mahdollisuuksia torjua harmaata taloutta ja talousrikollisuutta harmaan talouden torjunnan kannalta keskeisellä majoitus- ja ravitsemistoimialalla. Ehdotetut muutokset vaikuttavat myös tietojenvaihtoon ja tietojen hyödyntämiseen harmaan talouden torjunnassa.

HE:n mukaan anniskeluluvan edellytyksenä olisi jatkossa mm. että ”*hakija ei ole konkurssissa ja se kykenee varallisuutensa puolesta huolehtimaan toiminnasta ja lakisääteisten velvollisuuksiensa täyttämisestä*”. Selvitysyksikkö ei pidä hallituksen esityksen muotoilua anniskeluluvan edellytyksistä onnistuneena. Toimiluvan edellytykset kohdistuvat yrityksen taloudelliseen tilaan ja maksukykyyn. Velvoitteiden hoitaminen on laajempi käsite. Selvitysyksikkö ehdottaa, että anniskeluluvan edellytyksenä on, että *hakija huolehtii veroihin, lakisääteisiin eläke-, työttömyys- ja tapaturmamaksuihin sekä tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksiensa hoitamisesta.* Samaa sisältömuotoa esitetään käytettäväksi kohdassa ”aikaisempi toiminta”.

Selvitysyksikkö ehdottaa lisäksi, että anniskeluluvan peruuttaminen muodostaisi esteen uuden luvan saamiseksi viideksi vuodeksi lainvoimaisesta päätöksestä. Ehdotettu kahden vuoden määräaika johtaa tilanteeseen, jossa lupaperuutuksen merkitys häviää hallinto-oikeuksien pitkäkestoiseen valitusmenettelyyn ja täytäntöönpanon keskeytyksiin. Kahden vuoden määräaika voi lisäksi estää anniskelulupaperuutuksen tosiasiallisen vaikutuksen poistaa elinkeinosta velvoitteitaan laiminlyövät toimijat.

[1] https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/HE_105+2017.pdf

[2] https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_100+2017.aspx

Anniskelulupaviranomaisen tietojensaantioikeus on jäänyt puutteelliseksi ja tietojensaantioikeus ei koske työttömyysvakuuttamista koskevia tietoja. Myös oma aloitteinen tietojen luovuttaminen on jäänyt puutteelliseksi, koska se ei koske lakisääteistä tehtävää hoitavia tahoja (Eläketurvakeskus, Työttömyysvakuutusrahasto sekä Tapaturmavakuutuskeskus).

Lisäksi sääköksiä tulisi täydentää siten, että niihin lisättäisiin mahdollisuus saada tietoja teknisen yhteyden välityksellä tai muutoin sähköisesti.

Harmaan talouden selvitysyksikön ehdotukset säädösmuutoksiksi on tämän lausunnon liitteessä 1.

Selvitykset tietojenvaihtosäännöksien edistämiseksi

Vuonna 2016 valmistui selvitys eräistä aluehallintoviraston valvottavista rekisteröintivelvollisista sekä toimilupavalvottavista yrityksistä (kuluttajaluottoja tarjoavien yritysten rekisteröitymisvelvollisuuden edellytyksiä sekä perintätoimintaa harjoittavien yritysten, panttilainauslaitosten ja löytötavaratoimistojen toimilupien saamisedellytyksiä.) Toinen selvitys koski kiinteistövälistystä ja vuokrahuoneiston välittämisen rekisteröitymisvelvollisuuden edellytyksiä. Kaikki selvitykset tähtäsivät velvoitteidenhoitoselvitysten käyttöalan laajentamiseen sekä valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeuksien laajentamiseen. Selvityksissä ehdotettiin rekisteröinnin ja toimiluvan saannin edellytyksiä muutettavaksi harkinnanvaraiseksi siten, että valvontaviranomaisella olisi oikeus tarkistaa hakijan lakisääteisten velvoitteiden hoitaminen.

Vuonna 2017 on vireillä selvityksiä mm. Finanssivalvonnan ja Eviran tietojenvaihtosäännöksien kehittämiseksi. Verohallinto ja Finanssivalvonta ovat yhdessä arvioineet tietotarpeitaan. Lisäksi on selvitetty miten nykysäännöksien nojalla käsiteltäviä tietoja voitaisiin hyödyntää tehokkaasti. Verohallinnon oikeutta saada tietoja Fivalta on selvitetty siten, että Verohallinto on kartoittanut tietotarpeet ja nämä ovat Fivan arvioitavana.

Verohallinnon rikosrekisteritietojen käyttötarveselvitys on laadittu Verohallinnon Yritysverotusyksikössä. Rikosrekisteritietojen osalta on arvioitu Verohallinnon käsittelytarvetta huomioiden uudistunut tietosuojasääntely.

Viranomaistiedon saatavuuden lisääminen

Viranomaistietopalvelurajapintahanke (VTPR)

Viranomaistiedon saatavuuden lisäämiseksi on käynnissä viranomaistietopalvelurajapintahanke (VTPR hanke), jolla tavoitellaan julkishallinnon yritystietovarantojen tietojen saattamista joustavasti velvoitteidenhoitoselvitykseen oikeutettujen viranomaisten käyttöön.

Rajapinta on toteutettu hankkeesta 29.6.2012 laaditun yhteistyöpöytäkirjan mukaisesti. Hankkeen kokonaisaikataulutusta tarkistettiin syksyllä 2013 siten, että eri viranomaisten käyttöönottoja tuetaan hankkeessa vuoden 2017 loppuun saakka.

Verohallinto
Harmaan talouden selvitysyksikkö
PL 325
00052 VERO

www.vero.fi
puh. 029 512 000
faksi 029 512 6100

Hankkeeseen alunperin osallistuvien ja siihen hankkeen aikana liittyneiden viranomaisten hyödyntämisprojektien aikataulut ovat tarkentuneet seuraavasti:

- Rajapinnan hyödyntämisen ovat aloittaneet Ulosottohallinto, Verohallinto, Tekes, Konkurssiasiamiehen toimisto, Liikennelupaviranomainen (Ely), Työttömyysvakuutusrahasto, Eläketurvakeskus sekä julkisia hankintoja tekevät.
- Työ- ja elinkeinoministeriön, Rahanpesun selvittelykeskuksen, Tullin, Työsuojeluhallinnon sekä Valviran rajapintaliittymät on suunnitelmissa toteuttaa vuoden 2017 aikana.

Velvoitteidenhoitoselvityspyyntöjen määrän kasvu on jatkunut vuonna 2017. Ajalla 1.1.2017 - 31.8.2017 on vastattu yli 181.000 pyyntöön. Pyyntöjen määrät tulevat kasvamaan vuoden 2017 aikana n. 300.000 pyyntöön.

2. Harmaan talouden ja talousrikollisuuden tilannekuvatoiminto

Toimenpideohjelman hankkeen ”2.1 harmaan talouden ja talousrikollisuuden tilannekuvatoiminto” valmiusaste on n. 60 %. Tilannekuvatoiminto otetaan vaiheittain käyttöön vuoden 2017 aikana.

Tilannekuvaa ylläpidetään kaikkien keskeisten harmaan talouden torjuntaa tekevien viranomaisten yhteistyöllä. Valtakunnallisena koordinaattorina toimii Harmaan talouden selvitysyksikkö.

Toimenpideohjelman hanke on hyvässä vauhdissa, internet-sivuston toteutus on käynnissä ja viranomaisista koostuva tilannekuvan toimituskunta työstää yhteistä harmaan talouden ja talousrikollisuuden tilannekuvaa. Tilannekuvan ensimmäinen yhteinen julkaisu on odotettavissa vuoden 2017 lopulla. Kokonaisuudessaan kaikille avoin nettiportaali aukeaa vuoden 2018 alkupuolella osoitteessa: www.tilannekuvatoiminto.fi.

Uusi Harmaa talous & talousrikollisuus -sivusto (www.tilannekuvatoiminto.fi) tarjoaa kootusti ajankohtaista tietoa harmaasta taloudesta ja talousrikollisuudesta Suomessa. Sivuston käyttäjiksi sopivat niin suuri yleisö, poliittiset päättäjät, viranomaiset kuin myös tieteentekijät.

Tilannekuva toimii viranomaisten päätöksenteon tukena. Sen tarjoama tieto parantaa yhteiskunnan mahdollisuuksia reagoida ripeästi harmaan talouden ja talousrikollisuuden ilmiöihin ja haittoihin. Tilannekuva antaa myös yrityksille ja kansalaisille tietoa siitä, miten toimia oikein tai suojautua harmaan talouden ja talousrikollisuuden aiheuttamilta haitoilta.

Ajankohtaisia harmaan talouden ilmiöitä kuvataan tilannekuvassa yhdistelemällä useamman eri viranomaisen havaintoja samaan ilmiöön liittyen. Tietojen perusteella muodostuu kokonaiskuva yhteiskunnassa esiintyvistä merkittävistä harmaan talouden ilmiöistä tai niiden uhkista.

Tilannekuvassa arvioidaan myös harmaan talouden ja talousrikollisuuden laajuutta ja määrää. Arviot harmaan talouden laajuudesta ja määrästä perustuvat sekä kansallisiin että kansainvälisiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Lisäksi tilannekuvassa seurataan harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan vaikuttavuutta tilastotiedon perusteella, esimerkiksi yrityksiin kohdistettujen tarkastusten ja niihin liittyvien seuraamusten valossa.

3. Rakennusalan laajennettu ilmoitusvelvollisuus – lainsäädännön vaikuttavuus

Rakentamisen toimialalle on kohdistettu viime vuosina useampia harmaan talouden torjuntaa tehostavia lainsäädäntömuutoksia; käännetty arvonlisävero, veronumeroiden käyttöönotto sekä laajennettu ilmoitusvelvollisuus. Rakennusalan lainsäädäntömuutokset ovat lisänneet verotuottoa ja yrityksien omaa ilmoittamista verotusta varten. Harmaan talouden selvitysyksikkö on selvittänyt 1.7.2014 voimaan tulleen rakentamisen urakka- ja työntekijätietojen tiedonantovelvollisuutta koskevan lainsäädännön vaikutuksia rakentamisen toimialalla. Vaikuttavuusselvitys valmistui 14.3.2017.

Yritykset ilmoittavat työntekijöiden palkat kattavammin, kuin ennen lainsäädännön uudistuksia. Ilmoittaminen näkyy palkkasumman kasvuna, joka tulee pääosin uusien yritysten joukosta. Ulkomaalaisten työntekijöiden palkat ovat tulleet aikaisempaa paremmin verotuksen piiriin vaikka myös puutteita verotuksen toteutumisessa havaittiin.

Verohallinnolle ilmoitetun ulkomaalaisen työvoiman määrä on kasvanut ilmoitusvelvollisuuden laajentumisen myötä:

- Ulkomaalaisten työntekijöiden palkkasumma on kasvanut suhteessa enemmän kuin suomalaisten työntekijöiden palkkasumma.

- Vuosina 2013–2015 ulkomaalaisten työntekijöiden palkkasumma kasvoi nopeammin kuin ulkomaalaisten työntekijöiden lukumäärä.

- Ulkomaalaisten työntekijöiden keski- ja mediaanipalkat ovat nousseet.

Kaikki toteutetut rakennusalan uudistukset (käännetty arvonlisäverovelvollisuus, veronumerorekisteri sekä urakka- ja työntekijäilmoittaminen) kasvattivat rakennustoimialan palkkasummaa yhteensä noin 300 miljoonaa euroa ja verotuottoa noin 100 miljoonaa euroa vuonna 2015.

Rakentamisen laajennetun tiedonantovelvollisuuden osuus toimialan palkkasumman kasvusta oli vuonna 2015 yhteensä 30 – 31 miljoonaa euroa ja osuus palkkaan kohdistuvien verotulojen kasvusta noin 10 – 11 miljoonaa euroa. Lisäksi urakkatiedot lisäsivät arvonlisäveroja varovaisen arvion mukaan noin 20 miljoonaa euroa. Laajennettu tiedonantovelvollisuus on kasvattanut toimialan palkoista Verohallinnolle suoritettavien työnantajasuoritusten ja arvonlisäverojen verokertymää ainakin 30 – 31 miljoonaa euroa vuodessa.

Rakentamisen toimialan palkkasumma on kasvanut nopeammin kuin sen osatekijät, työn hinta ja työn määrä. Ilmiö on voimistunut 2010-luvulla samaan aikaan, kun verovalvontaa kiristetty lainsäädäntömuutosten avulla.

Kaavio osoittaa, että veronumerorekisteri näyttää vaikuttaneen voimakkaasti rakennusalan palkkasumman kasvuun jo ennen laajennettua ilmoitusvelvollisuutta.

Kaavio 16. Palkkasumma ja työtunnit x hintaindeksi, vuosimuutosprosenttien kumulatiivinen erotus ja lineaarinen korjaus (Lähde: Tilastokeskus rakennuskustannusindeksi ja työvoimatutkimus)

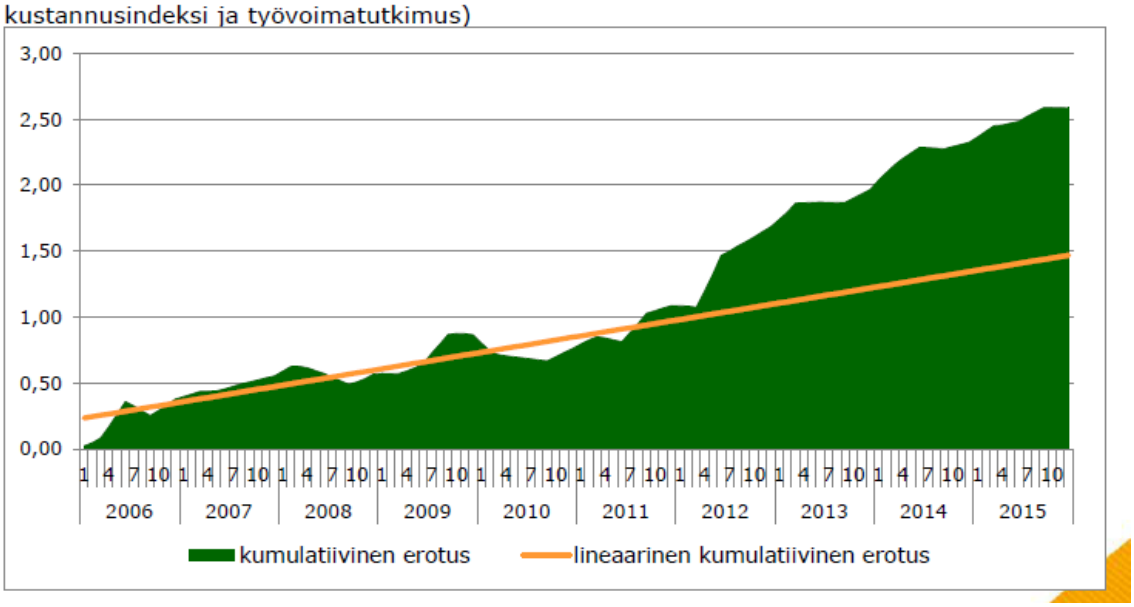

Selvityksen perusteella keskeiseksi kehittämistarpeeksi nousi urakka- ja työntekijätietojen tietosisällön ja ilmoitusmenettelyn uudelleen arviointi. Rakentamisilmoituksilla ja ilmoittamisessa on ollut merkittävästi virheitä ja puutteita, esimerkiksi ulkomaalaisten työntekijöiden työnantajan ilmoittamisessa. Arvioinnin tavoitteeksi tulisi asettaa oikeat ja laadukkaat tiedot sekä menettelyn keventäminen yritysten näkökulmasta. Rakentamisilmoitusten työntekijätietojen hyödyntämisen voidaan arvioida tehostuvan vuonna 2019, kun tulorekisteri otetaan käyttöön. Muutoksen seurauksena työntekijätietojen ja palkanmaksukausittaisten tietojen vertailtavuus tulee lähes reaaliaikaiseksi.

Selvitysyksikkö on ehdottanut, että rakentamisilmoituksien hyödyntämisen tehostamiseksi perustettaisiin työmaarekisteri. Toteutuessaan uudistus tehostaisi valvontaa sekä auttaisi samalla työmaalla toimivien yrityksien ja työntekijöiden tunnistamista valvonnassa. Työmaarekisterin ylläpidon tulisi olla viranomaisen hallinnassa.

Helsingissä 26.9.2017

Janne Marttinen
johtaja
Harman talouden selvitysyksikkö /Verohallinto

LIITE 1. Alkoholilakia koskeva HE 100/2017. Harmaan talouden selvitysyksikön muutosehdotukset.
LIITE 2. Rakentamisen tiedonantovelvollisuus urakka- ja työntekijätiedoista – lainsäädännön vaikuttavuus. Selvitys 7/2017. Harmaan talouden selvitysyksikkö.

Verohallinto
Harmaan talouden selvitysyksikkö
PL 325
00052 VERO

www.vero.fi
puh. 029 512 000
faksi 029 512 6100

LIITE 1.

Alkoholilaki HE 100/2017.

Harmaan talouden selvitysyksikön muutosehdotukset.

13 §

Hakijaan liittyvät yleiset edellytykset

Luvan myöntämisen edellytyksenä on luonnolliselle henkilölle, että:

1) hakija on täysi-ikäinen, hänen toimintakelpoisuuttaan ei ole holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 18 §:n nojalla rajoitettu eikä hänelle ole mainitun lain 8 §:n 1 momentin nojalla määrätty edunvalvojaa;

2) hakija ei ole konkurssissa ja hän kykenee varallisuutensa puolesta huolehtimaan toiminnasta;

3) hakija huolehtii veroihin, lakisääteisiin eläke-, työttömyys- ja tapaturmamaksuihin sekä tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksiensa hoitamisesta; **uusi 3-kohta**

4) hakija tunnetaan luotettavaksi ja hän on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva.

Luvan myöntämisen edellytyksenä on oikeushenkilölle, että

1) hakija ei ole konkurssissa ja se kykenee varallisuutensa puolesta huolehtimaan toiminnasta;

2) hakija huolehtii veroihin, lakisääteisiin eläke-, työttömyys- ja tapaturmamaksuihin sekä tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksiensa hoitamisesta; **uusi 2-kohta**

3) sen hallintoelimiin kuuluvat henkilöt ja toimitusjohtaja sekä avoimessa yhtiössä yhtiömiehet ja kommandiittiyhtiössä vastuunalaiset yhtiömiehet täyttävät 1 momentin 1—3 kohdassa säädetyt edellytykset.

Arvioitaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitetulla tavalla, kykeneekö hakija varallisuutensa puolesta huolehtimaan toiminnasta ja lakisääteisten tehtävien täyttämisestä ja onko 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua henkilöä pidettävä luotettavana ja tehtävään sopivana, huomioon on otettava hakijan tai henkilön aikaisempi näihin edellytyksiin liittyvä toiminta. Luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty, jos hakijan aikaisempi toiminta osoittaa kokonaisuutena hakijan tai henkilön ilmeisen sopimattomaksi harjoittamaan tämän lain mukaista elinkeinotoimintaa.

Aikaisempana toimintana pidetään sitä, että

1) hakija tai henkilö on huomattavissa määrin tai toistuvasti laiminlyönyt ~~verojen tai muiden julkisten maksujen suorittamisen~~ veroihin, lakisääteisiin eläke-, työttömyys- ja tapaturmamaksuihin sekä tullin

perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksiensa hoitamisen taikka henkilö on käyttänyt määräysvaltaa oikeushenkilössä, joka on vastaavalla tavalla laiminlyönyt ~~verojen tai muiden julkisten maksujen suorittamisen~~ veroihin, lakisääteisiin eläke-, työttömyys- ja tapaturmamaksuihin sekä tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksiensa hoitamisen;

2) hakija tai henkilö on ulosmittauksen tai muun selvityksen mukaan muutoin kuin tilapäisesti kykenemätön vastaamaan veloistaan;

3) hakijalta tai henkilöltä on viimeksi kuluneen ~~kahden~~ viiden vuoden aikana peruutettu pysyvästi tämän lain mukainen lupa, taikka henkilö on käyttänyt määräysvaltaa oikeushenkilössä, jolta on saman ajan kuluessa peruutettu pysyvästi tämän lain mukainen lupa;

4) henkilö on viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana tuomittu rangaistukseen tahallisesta elinkeinotoiminnan harjoittamiseen liittyvästä rikoksesta, josta voi seurata vankeutta;

5) henkilön voidaan osoittaa käyttävän väärin päihdyttäviä aineita.

Luvan myöntämisen edellytykset voidaan arvioida tosiasiallisten olosuhteiden mukaisesti, jos hakemuksesta tai olosuhteista muutoin käy selvästi ilmi, että hakijaan liittyvät järjestelyt on esitetty tosiasiallisten olosuhteiden vastaisesti luvan myöntämisen edellytyksistä annettujen säännösten kiertämiseksi.

63 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisilla on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä valtion ja kunnan viranomaisilta sekä julkista tehtävää hoitavalta ~~Kansaneläkelaitokselta, työttömyysvakuutusrahastolta ja Eläketurvakeskukselta~~ tietoja, jotka ovat välttämättömiä:

1) arvioitaessa 13—18 §:ssä tarkoitettuja luvan myöntämisen edellytyksiä tai ilmoituksessa esitettyjä tietoja; tai

2) valvottaessa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Valvontaviranomaisella on oikeus saada tiedot myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti. **UUSI 2 mom**

64 §

Tietojen ~~antaminen~~ oma-aloitteinen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä valvontaviranomaiset saavat ~~antaa~~ luovuttaa oma-aloitteisesti tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta ja liike- tai ammattisalaisuudesta toiselle ~~valvonta~~viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseiselle viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle säädetyn tehtävän hoitamiseksi.

Poiketen siitä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, luvanhaltijan ja ilmoituksen tekijän nimi, lupa- ja ilmoitusnumero ja yleiseen käyttöön tarkoitetut osoite- ja yhteystiedot voidaan saattaa rekisterissä sellaisinaan julkisiksi niin, että tietoja voidaan hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena luvanhaltijan tai ilmoituksen tekijän nimeä, yritys- ja yhteisötunnusta tai lupa- tai ilmoitusnumeroa taikka myyntipaikan nimeä.

Verohallinto
Harmaan talouden selvitysyksikkö
PL 325
00052 VERO

www.vero.fi
puh. 029 512 000
faksi 029 512 6100
VEROH 0100/w 5.2012